Література:

1. Корнев Ю. Г. Информационно-аналитическое обеспечение эффективного взаимодействия рынка труда и рынка высшего проффесионального образования в Украине // Актуальні проблеми економіки. Наук. економіч. журнал. 2009 р., № 9 (99) – с. 235–242.

2. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 17.01.2002 № 2984-II (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу : http://Ligazacon.ua.

3. Матюх С.А. Дослідження конкурентних ринків вищих навчальних закладів в сучасному освітньому просторі / С.А. Матюх // Актуальні питання підвищення конкурентоспроможності держави, бізнесу та освіти в сучасних економічних умовах : матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 лют. 2013 р. : у 3 т. – Дніпропетровськ : Біла К. О., 2013. – С.89-91.

4. Фатхутдинов Р. Управление конкурентоспособностью вуза // Высшее образование. – 2006. - № 9. – С. 30–35.

УДК 351:37.046.16

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ НАУКОВОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

Кришталь Д. О.
здобувач навчально-науково-виробничого центру
Національний університет цивільного захисту України

Положення держав у сучасному світі багато в чому визначається їхнім інтелектуальним потенціалом, якістю професійної підготовки

фахівців і рівнем розвитку науки. Саме наука є каталізатором технічного прогресу, впливає на стан економіки, сприяє стабілізації внутрішньодержавній, соціально-економічній обстановці, зміцненню зовнішньополітичних позицій. Досягнення світової цивілізації без науки не представляються можливими. Цей фактор соціального прогресу продовжує займати міцні позиції серед інших, вносячи істотний внесок у підтримку й множення національного багатства, рівня і якості життя, безпеки соціальної системи. Враховуючи це, сучасні стратегічні доктрини прогресу передових країн світу базуються на принципах усілякого розвитку людського потенціалу. При переході від розвитку, заснованого на використанні переважно людських здатностей до фізичної праці, до розвитку, заснованого на використанні культурного й інтелектуального потенціалу особистості - роль науки зростає й стає домінуючою. Українська наука й вітчизняні вчені традиційно займали основні позиції у світовій науці, що багато в чому обумовлювалося державною підтримкою наукової сфери життєдіяльності суспільства, пріоритетною увагою до її проблем.

Різко скоротилися масштаби державної підтримки науки, значно поменшали обсяги бюджетного фінансування фундаментальних і пріоритетних прикладних досліджень в наукових установах України, галузевих академій, міністерств, відомств. Подальше реформування науки буде відбуватися в умовах найжорстокішого фінансового дефіциту, який змушує вже зараз перейти до прийняття діючих управлінських заходів, спрямованих на збереження інтелектуального й наукового потенціалу країни, а значить і потенційної можливості збереження України в майбутньому тисячоріччі в числі розвинених країн [1].

Для системного аналізу й застосування понять наукового потенціалу необхідно враховувати наступні загальні особливості наукової й науково-технічної діяльності:

- найбільш істотною відмінністю науково-технічної діяльності від усіх інших видів суспільної діяльності є здійснення процесу пізнання, що проявляється в неповторюваності робіт, у великій значимості особистого фактору, у стохастичності (ймовірності) одержання конкретного наукового результату, у відсутності прямого причинно-наслідкового зв'язку між використаними ресурсами й науковими результатами;

- науково-технічна діяльність здійснюється не ізольовано від інших видів суспільної діяльності, а тісно пов'язана з ними (у першу чергу з виробничою діяльністю). Для забезпечення функціонування науково-технічної системи виділяється певна частина наявних у суспільстві ресурсів; з іншого боку, результати її науково-технічної діяльності надходять суспільству для подальшого виробничо - економічного використання. Розширення й активізація подібної взаємодії науково-технічної системи із зовнішнім середовищем викликає підвищення чутливості системи до все більшої кількості аспектів її функціонування;

- здійснення науково-технічної діяльності характеризується складною взаємодією об'єктивних і суб'єктивних, кількісних і якісних факторів, що переломлюються через її внутрішню організацію приводить до принципової нелінійності відгуку системи щодо прикладених до неї впливів, до відсутності адаптивності системи щодо будь-яких її складових[2];

- результати діяльності науково-технічної системи можуть виступати і як кошти економії суспільної праці, і як ресурс для самої наукової діяльності. Оскільки при здійсненні науково-технічної діяльності неминуче відбувається деградація елементів її системи (кадри, устаткування інформація, що морально застаріває, і т.п.), то з необхідністю частина результатів діяльності наукової системи направляється в саму систему на відшкодування витрачених раніше ресурсів. Крім того, частина результатів науково - технічної діяльності спочатку призначена винятково

для використання усередині самої наукової системи (наприклад, фундаментальні знання, унікальне наукове встаткування й т.п.). Таким чином, виникають досить своєрідні й складні для вивчення й обліку форми кругообігу "наукові ресурси - наукова продукція";

- потенціал науково-технічної системи в процесі її функціонування безупинно трансформується, зокрема, внаслідок освоєння нею новостворюваних знань;

- параметри наукового потенціалу залежать від попередніх траєкторій руху науково-технічної системи, що проявляється, зокрема, через існування таких щодо стійких у часі формувань, як наукові школи

У такий спосіб наукова сфера в країні більшою мірою, чим економіка в цілому, по - перше, страждає від тривалого перехідного періоду, по-друге, пошуку «ефективної» загальнонаціональної науково-технічної стратегії.

Література

1. Луценко Т.О. Механізми економічного становлення наукових досліджень в Україні / Т. О. Луценко / Вісник Національного університету цивільного захисту України. – Серія «Державне управління» Х. : 2015. – Вип. № 2.- С. 103-109.

2. Ядранська О. В. Інституціональне забезпечення державного регулювання наукової та науково-технічної діяльності в Україні / О. В. Ядранська // тези VIII Міжнар. наук. конгресу «Державне управління та місцеве самоврядування», 27 – 28 березня 2008 р. – Х. : Вид-во ХарРІНАДУ «Магістр», 2008. – С. 177-179.